

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Zastępca
Rzecznika Praw Obywatelskich
Stanisław TROCIUK

00-090 Warszawa
Al. Solidarności 77

Tel. centr. 551 77 00
Fax 827 64 53

Warszawa, dnia 24 października 2002 r.

35783

RPO-420340-VI/02/TP

Pan
Wojciech Kwaśniak
Generalny Inspektor
Nadzoru Bankowego
ul. Świętokrzyska 11/21
00-019 WARSZAWA

Szanowny Panie Inspektorze

Do Rzecznika Praw Obywatelskich coraz częściej wpływają skargi Obywateli na - ich zdaniem - niezgodne z obowiązującym prawem nieprzysyłanie stronom umowy rachunku bankowego wyciągu z tego rachunku z ustaleniem salda przy każdej jego zmianie.

W sprawie tej pragnę zwrócić uwagę, że przepis art. 728 Kc jest przepisem bezwzględnie obowiązującym, za czym przemawia przede wszystkim brak w tekście tego przepisu informacji o dopuszczalności odmiennego unormowania tej kwestii w umowie, a tym bardziej w regulaminie lub np. w taryfie opłat bankowych. Ponadto obowiązek ten ma być spełniony nieodpłatnie.

Wynika to z ogólnej zasady, iż obowiązek nałożony przez ustawę na jedną ze stron jest przez tę stronę spełniany na jej koszt. Tym bardziej niedopuszczalne jest więc pobieranie opłat za dopełnienie obowiązku ustawowego. Przepis art. 110 ustawy z dn. 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (Dz.U. Nr 140, poz. 939 z późn. zm.) o możliwości pobierania opłat i prowizji niczego w tym punkcie nie zmienia, daje on jedynie ogólne upoważnienie do pobierania opłat, ale nie określa sytuacji, w której opłata może być pobierana. Poza tym zawiadamianie nie jest usługą zleconą przez posiadacza rachunku,

ale dopełnieniem obowiązku ustawowego, przewidzianego w przepisie, który nie został znowelizowany przez prawo bankowe.

Termin spełnienia przez bank obowiązku zawiadomienia w art. 728 Kc określony jest jedynie ogólnie: „przy każdej zmianie”. W komentarzach do Kc podkreśla się, że dopuszczalne jest objęcie jednym zawiadomieniem wszystkich zmian dokonanych w tym samym dniu, jeżeli będą one w zawiadomieniu wyspecyfikowane. Nie wspomina się tu wcale o możliwości zawiadamiania okresowego, w doktrynie rozważano jedynie zawiadamianie w terminie jedno- lub dwutygodniowym (ale tylko w razie spełnienia dodatkowych warunków, polegających na stworzeniu posiadaczowi rachunku możliwości bieżącego, nieodpłatnego i niekłopotliwego uzyskania informacji o stanie konta.

Przestrzeganie terminu zawiadamiania wynikającego z art. 728 Kc jest uzasadnione następującymi argumentami:

- informacja o aktualnym stanie konta jest koniecznym warunkiem dysponowania przez posiadacza rachunku jego środkami pieniężnymi, a brak informacji o stanie konta może narazić klienta (w razie spowodowania debetu) na konieczność zapłaty bankowi odsetek wyższych od oprocentowania,

- odsuwanie przez bank terminu zawiadomienia wyłącza możliwość dysponowania przez posiadacza rachunku środkami, o których wpływie na rachunek jeszcze nie wie, a jednocześnie daje bankowi możliwość dysponowania tymi środkami, a tym samym - na co zwraca się uwagę w doktrynie - zapewnia bankowi nieuzasadnione korzyści.

Reasumując należy stwierdzić, że obowiązująca od 1998 r. ustawa Prawo bankowe nie wprowadziła zmian w tej materii, a zatem przepis art. 728 Kc jest przepisem, który należy stosować.

Podając pod rozwagę powyższe wyjaśnienia - uprzejmie proszę Pana Inspektora o przeanalizowanie wskazanej wyżej problematyki oraz ewentualnie podjęcie interwencji w tej sprawie.

Z poważaniem

/-/